

A nyomozás

1920. február 18-án délelőtt 11 órakor Dunakeszi határában Keszler Lujza napszámosasszony fát gyűjtött a Duna-parti bozótban. Fazedés közben felfigyelt arra, hogy közel a parthoz, a vízben a hullámok egy ruha szélét csapkodják. Körülnézett, nincs-e a közelben valaki, aki segíthetne . . .

Így kezdődik az a történet, amely megtévesztésig hasonlít egy krimihez, annak ösztönös kellékével. Bestiális módon meggyilkolt áldozat, a vészt szinte előrejelző baljós vérfoltok . . . áruló nyomok, a nyomokat kapkodva eltüntetni próbálkozó cinkosok, menekülni próbáló tettesek, s az igazságot mindenáron kideríteni akaró nyomozó. Csakhogy ezt a krimit nem a fantázia szülte, hanem a magyar történelem. 1920. február 18-án, egy szerdai napon, délelőtt 11 órakor Dunakeszi határában Keszler Lujza napszámosasszony ágynak valóban talált egy hullát. Valóban felfigyelt valami gyanús zajra, és segítségkérően körülnézett. Még aznap felvették az első jegyzőkönyvet, amelyben megállapították, hogy a hulla fején seb tátong, nyakát kötél szorította el, és testét négy szúrt seb borítja. A holttesttől négy lépésre bukkantak rá egy zsebkendőre, amelyen monogram olvasható . . .

1920. február 19-én — egy valóban megtörtént krimi felvonásaként — a cenzúra nem engedi közölni Somogyi Bélának, a Népszava felelős szerkesztőjének és Bacsó Bélának, a Népszava belső munkatársának eltűnését. A cenzúra által törölt anyag pedig ugyancsak valódi, hiteles hírt szeretett volna világgá kürtölni: Somogyi Béla és Bacsó Béla február 17-én, kedden este 8 óra 50 perckor távozott a Népszava szerkesztőségéből, s hollétükről azóta senki sem tud. Február 20-án azonban a hír már tovább nem titkolható, és a Népszava gyászkeretben jelenik meg. A következő napokban nyilatkozik Somogyi Béla és Bacsó Béla meggyilkolásáról a fővezér, a miniszterelnök s minden számottevő politikai tényező. A Szociáldemokrata Párt vezetősége 20 000 koronát ajánl fel a tettesek nyomára vezetőknek. A Belügyminisztérium e célra 10 000 korona jutalmat tűz ki.

De vajon valóban csak a szorgalmas nyomozástól függ, hogy az igazi tettesek mennyi idő alatt kerülnek elő, s ha megvannak, nem áll-e mások érdekében, hogy személyüket örök homály borítsa . . .?

Még senki sem tudja, hogy a közönséges bűnügynek látszó tett mögött politikai játszma zajlik, s azt sem sejtheti még a kor levegőjét érzékelő közvélemény, hogy 1946-ig egy népbírósági tárgyalásig nem kerülhet minden részlet napvilágra . . .

Szabó György forgatókönyve szigorúan ragaszkodik a *Lajtai Vera* és *Hollós Ervin* által dokumentumnovellába gyűjtött tényekhez igazságához.

Szántó Erika

CSUTORTÖK TV1, 20.00

Fél sor A nyomozásból. Balra: Verebes Károly, Sós László, Dózsa Imre és Bessenyei Ferenc. Jobbra: Bessenyei és Kezdy György (MAFILM — Magyar Jelen)